

Nr 140

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning om avsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1963/64.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 3 januari 1963 (bilaga 1), såvitt nu är i fråga, föreslagit riksdagen medgiva, att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1963/64 för att där särredovisas.

I budgetförslaget för 1963/64 upptager *departementschefen* (prop. 1, bil. 1, s. 30), med utgångspunkt från riksrevisionsverkets inkomstberäkning, statsinkomsterna för nästa budgetår till 19 823 milj. kr., innebärande en ökning med 50 milj. kr., i förhållande till det nu beräknade utfallet för innevarande budgetår.

Departementschefen framhåller i anslutning härtill att trots den ökning av inkomsterna på inkomstskattetiteln som kan beräknas uppkomma vid vissa i propositionen gjorda antaganden — innebärande bl. a. en uppgång i preliminärskatteinflödet på ca 1 000 milj. kr. — beräknas likväl inkomstskattetiteln totalt komma att minska med 400 milj. kr. till följd av väsentligt ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och överskjutande skatt.

Härefter anför departementschefen bl. a. följande.

Den förut angivna minskningen på titeln om 400 milj. kr. är en följd av väsentligt ökade utbetalningar av kommunalskattemedel och överskjutande skatt. För att något belysa dessa förhållanden kan nämnas, att utbetalningarna av skatt till kommunerna i form av förskott och slutregleringslikvider mellan budgetåren 1961/62 och 1962/63 beräknas öka med ca 600 milj. kr., medan motsvarande ökning mellan budgetåren 1962/63 och 1963/64 uppskattas till närmare 1 000 milj. kr. Detta är främst en effekt av systemet för dessa utbetalningar, som innebär, att skatteförskotten beräknas på senast kända taxeringsutfall, d. v. s. en inkomstnivå som ligger två år före det aktuella uppbördsåret. Vid en sjunkande ökningstakt i skatteunderlaget medför detta förhållande alltså en mycket kraftig reduktion av den behållna inkomsten på titeln även om — som nu antages — inkomstnivåns uppgång under de senare åren i och för sig inte blir obetydlig. Ökningen av den överskjutande skatten, å andra sidan, sammanhänger främst med 1961 års skattereform och är såtillvida en övergångsföreteelse. Under år 1962 kom preliminärskattetabletter enligt de nya skalorna inte att användas förrän från och med mars och påverkade därigenom endast uppbörden från och med maj. För B-skattebetalarna uppkom i princip icke något genomslag av de nya skalorna under hela detta år. Med andra ord kan alltså sägas, att denna

vid flera tillfällen tidigare påpekade effekt av skattereformen innebar från statsverkets synpunkt en inkomstöverflyttning från budgetåret 1963/64 till 1961/62 och delvis 1962/63.

Storleken av de eftersläpningar i skatteutbetalningarna till kommunerna som uppkommer genom nyss antydda förhållanden, kan för budgetåret 1962/63 nu uppskattas till 1 200 milj. kr. och för budgetåret 1963/64 till 800 milj. kr. Motsvarande belopp bör enligt gällande grunder i bokföringen avsättas till budgetutjämningsfonden. Å andra sidan beräknas återföring av tidigare avsatta medel ske med 775 respektive 1 050 milj. kr. Man kan således räkna med en bokföringsmässig nettoavsättning på 425 milj. kr. för budgetåret 1962/63 och med en nettoåterföring på 250 milj. kr. för budgetåret 1963/64. Denna nettoåterföring, som väl formellt men inte kassamässigt påverkar statsregleringen, kan också sägas representera det belopp varmed statens utbetalningar av kommunalskattemedel under budgetåret överstiger kommunernas beräknade andel av preliminärskatteuppbörden för samma år.

I propositionen nr 150 anför departementschefen beträffande statsinkomsterna under budgetåren 1962/63 och 1963/64 bl. a. följande.

I statsverkspropositionen beräknade jag *statsinkomsterna under budgetåren 1962/63 och 1963/64* till 19 774 milj. kr. respektive 19 823 milj. kr. Riksrevisionsverket har i sin skrivelse med beräkning rörande budgetutfallet för 1962/63 (Bihang A) upptagit inkomsterna på driftbudgeten till 19 802 milj. kr. och i sin förnyade beräkning av statsinkomsterna för budgetåret 1963/64 (Bihang B) upptagit dem till 20 053 milj. kr. Jag har emellertid företagit vissa justeringar i dessa beräkningar och upptager nu statsinkomsterna för budgetåret 1962/63 till 19 702 milj. kr. och för budgetåret 1963/64 till 20 034 milj. kr.

I likhet med vad som angivits i statsverkspropositionen upptages därvid en nettoavsättning av kommunalskattemedel till budgetutjämningsfonden av 425 milj. kr. under budgetåret 1962/63. Den för nästa budgetår beräknade nettoåterföringen från budgetutjämningsfonden av dylika medel beräknas nu öka med 25 milj. kr. till 275 milj. kr.

Utskottet. I överensstämmelse med de vid 1955 års riksdag fastställda grunderna för regleringen av utbetalningarna av kommunalskattemedel bör, såsom departementschefen föreslagit, avsättning till budgetutjämningsfonden av sådana medel ske jämväl för nästa budgetår. Avsättningen torde i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag böra beräknas till ett belopp av 800 milj. kr. Genom en beräknad återföring under samma budgetår om 1 075 milj. kr. beräknas dock en nettoåterföring från fonden om 275 milj. kr. ske.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva att avsättning av kommunalskattemedel må ske till budgetutjämningsfonden för budgetåret 1963/64 för att där särredovisas.

Stockholm den 21 maj 1963

På statsutskottets vägnar:

ERNST V. STAXÅNG

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Boman, Einar Persson, Birger Andersson, Bergman, Axel Johannes Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Edström, Kaijser, Thorsten Larsson, Per Petersson och Harald Pettersson; samt

från andra kammaren: herrar Staxäng, Gustafsson i Stockholm, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Almgren, Andreasson, fru Lewén-Eliasson, herr Svensson i Ljungskile, fröken Ölsson, herrar Cassel, Gustafsson i Uddevalla, Gustafsson i Kårby, Löfroth och Källstad.